

Näringslivets gemensamma position kring skatten på elektronik

Vi delar regeringens ambition om att minska användningen av farliga kemikalier i människors hemmiljö och att stimulera producenter att använda mer miljövänliga alternativa kemikalier i sina produkter. Kemikalieinspektionen (KEMI) och Skatteverket har dock i sin [utredning](#)¹ visat att den svenska skatten inte uppnått miljömålen då den i stort inte förändrat användningen av flamskyddsmedel i elektronik, att den inte är kostnadseffektiv, att den ökat priserna för konsumenter och att den är administrativt betungande för företagen.

Den svenska skatten på elektronik är ett ineffektivt sätt att försöka få en global industri att ställa om tillverknings av produkter för ett mindre lands konsumtion. Eftersom de produkter som omfattas av den svenska skatten på elektronik tillverkas och säljs på global nivå anser vi att arbetet med att minska farliga ämnen i dessa hanteras bäst på EU-nivå. Exempel på sådant framgångsrikt arbete är arbetet inom ramen för REACH och RoHS och inte minst senast i arbetet med förbud av PFAS-ämnen där bl.a. Sverige varit drivande.

Vi kan också konstatera att det i princip inte förekommer någon uppföljning och kontroll från myndigheterna om vilka kemikalier som faktiskt återfinns i produkterna. I flera fall deklarerar företagen full skatt eftersom reglerna är så komplicerade, svåra att själva mäta och då det finns en osäkerhet kring hur och om myndigheterna kontrollerar. Sannolikt förekommer även fall där företag felaktigt deklarerat reducerad skatt, omedvetet eller medvetet, men som ändå inte lett till några konsekvenser pga. svårigheten att utföra efterlevnadskontroll med kemikalietest. Detta beror i huvudsak på skattens nuvarande differentiering mellan additivt och reaktivt tillsatta kemikalier, men även pga. bristande resurser och begränsad myndighetsaktivitet med efterlevandekontroll. Sammantaget snedvrider detta konkurrensen och ger en felaktig bild av hur, eller ens om, skatten har en positiv miljöpåverkan.

Regeringens ambition om att Sverige bör gå före och vara drivande för att minska miljöfarliga och skadliga kemikalier uppnås därför inte, då Sverige är det enda landet med denna metod för att skynda på substitutionen av oönskade kemikalier.

- **Givet detta anser vi att skatten måste avskaffas.** Avsikten med en miljöskatt måste vara att driva förändring mot miljömål, inte generera kontinuerliga inkomster till staten.

I sammanhanget är det viktigt att poängtera att regeringen nyligen valt att dra tillbaka förslaget om att införa skatt på kemikalier i kläder och skor, vilket har många likheter med skatten på elektronik. Regeringen ser praktiska problem, bl.a. med hänvisning till svårigheter kring privatimport från länder utanför EU och strukturomvandling av sektorn. Branschorganisationerna för kläder och skor har framfört samma argument som vi mot ett införande och vi förväntar oss att politiken snarast beaktar dessa argument även för vår bransch.

Om skatten trots allt behålls anser vi att följande förändringar måste genomföras för att mer ändamålsenligt möta syftet med skatten:

- **Företag ska kunna erhålla 100 % avdrag om man inte har angivna beskattningsbara kemikalier i produkterna.** Vi delar myndigheternas vilja att öka incitamenten till omställning. Vi har dock svårt att förstå förslaget att bara öka avdragsmöjligheterna från nuvarande 90 % till 95 %, vilket innebär att man fortsätter beskatta produkter även om samtliga kemikalier som skatten fokuserar på inte finns i produkterna. En grundläggande princip för en skatt

¹ Utvärdering av skatten på kemikalier i viss elektronik, del 2, Dnr: 8-262570

som införs med miljöargument måste vara att endast beskatta de produkter som innehåller de oönskade kemikalierna.

Möjligheten till fullt avdrag innebär inte att företag kan bortse från skyldigheten att deklarerera skatten. Vi menar att möjligheten till fullt skatteavdrag har ett viktigt signalvärde och ökar incitamenten för substitution till mindre miljöfarliga kemikalier i enlighet med skattens syfte.

- **Definitionen om huruvida flamskyddsmedlet är tillsatt reaktivt eller additivt måste tas bort** då det inte har någon koppling till ämnets inneboende hälso- eller miljöegenskaper. Därtill bör endast halogenerade substanser (dvs med klor och brom) beskattas. Detta är fundamentalt för att kunna utöva effektiv efterlevnadskontroll genom kemikalietest av produkter, samt minska den administrativa bördan för skatten. Om definitionen kring reaktivt och additivt tas bort är det nödvändigt att fosforbaserade eller andra icke önskvärda ämnen inte beskattas, åtminstone inte initialt. Detta är viktigt för att skapa ett incitament för förändringsarbete inom industrin. I framtiden, om och när omställning från klor- och brombaserade flamskyddsmedel har skett, kan man undersöka om man även behöver beskatta framtida kemikalier och flamskyddsmedel, t.ex. baserade på fosfor för att ta nästa steg. För att minimera risken för falsk substitution bör Substitutionscentrum ges en mera aktiv roll i substitutionsarbetet.
- **Resurser bör avsättas för forskning och innovation** till t.ex. KEMI eller Substitutionscentrum för att utreda vilka bättre alternativa flamskyddsmedel som har potential att ersätta oönskade flamskyddsmedel. Medel bör även avsättas för efterlevandekontroll.
- **Det är viktigt att avvakta att skatten utökas till nya produkter** och produktområden tills det kan påvisas att den befintliga skatten fungerar som ett styrmedel för förbättring av hälsa och miljö. I annat fall är skatten huvudsakligen att betrakta som en fiskal intäkt utan ambition att förbättra miljön, vilket branscherna anser är ett olämpligt sätt att driva förändring på.
- Regeringen har i sin budgetproposition för 2022 föreslagit att det vid beräkning av skatten på elektronik, utöver den årliga **uppräknigen** med hänsyn till KPI, dessutom bör **adderas ett tillägg med två procentenheter, något vi inte kan stödja.**

